

Editoriál

Editorial

Matúš Dulla

Časopis *Architektúra & urbanizmus* týmto dvojčísлом završuje päťdesiaty rok svojej existencie. Nasledujúce štúdie sa zaoberajú vybranými otázkami toho, čo by sme mohli zjednodušene nazvať *písanie* o architektúre a urbanizme. Väčšina z nich pripomína najmä *písanie* v tomto časopise a venujeme sa tomu, aké príspevky časopis publikoval, ako sa staval k aktuálnym i nadčasovým problémom, akí autori alebo autorky v ňom publikovali, kde pôsobili a akému výskumu sa venovali. Sú medzi nimi však aj štúdie, ktoré sa zaoberajú širšími súvislosťami témy *písanie*, čiže bádáním, výskumom a poznávaním v architektúre a urbanizme a tomu, akým spôsobom sa nové poznatky zverejňovali vo vedeckých alebo teoretických periodikách.

Časopis zažil svetlé i tienisté obdobia. Línia jeho vývinu nebola vždy zhodná s témami vrcholného európskeho myslenia a výskumu v danej oblasti, ale väčšina z kľúčových tém sa na jeho stránkach objavila. Boli to napríklad urbanisticko-ekistické úvahy z jeho prvých fáz, pozitívne vecné poznatky

z prírodovedného alebo technicko-vedného výskumu a koncepty tzv. architektonickej vedy, socialisticky bázované rané environmentálno-architektonické koncepcie, reflexia postmodernej, výskum a dokumentácia domácej modernej architektúry a pokročilé bádanie stredoeurópskeho architektonického regionalizmu. Svoje miesto tu našiel i sofistikovaný architektonický diskurz a jeho protipól, projektívne teoretizovanie, čiže generovanie poznatkov priamejšie použiteľných pri architektonickom navrhovaní.

Časopis sa úspešne etabloval v prostredí architektonických periodík a súčasný tlak na diferencovanie kvality mu pomohol vyčleniť sa ako dlhodobo fundovaná a zodpovedne fungujúca platforma na diskusiu o nových vedeckých výsledkoch v oblasti architektúry a urbanizmu.

Držite v rukách dvojčíslo, ktoré stojí na konci polstoročnej línie. Časopis je v dobrej kondícii a stále je otvorený pre kvalitné *písanie* o architektúre a urbanizme.

With the present double issue, the journal *Architektúra & urbanizmus* celebrates the fiftieth anniversary of its existence. The studies presented here address selected questions of the general topic that we could call, with some simplification *writing* about architectural and urban design. Here, we mainly hope to recall the *writing* in our journal, and discuss what previous contributions were published here, how they addressed immediate and long-lasting problems, how the authors published their work, where they were active and what research they addressed. At the same time, there are also studies that investigate the wider ramifications of the term *writing*, understood as research, investigation and recognition within architecture and urban planning, and how these new findings are published in scholarly or theoretical periodicals.

Our journal has passed through fortunate times and much darker ones. The lines of its development were not always congruous with the themes of the highest levels of European thought and research in the given area, yet still most of the major themes did manage to appear on our pages. Among them were urban-planning/ethical reflections from the first phases, positivistic-factual findings from the natural sciences or engineering, and concepts of what could be called 'architectural science', socialist-based yet pioneering environmental-architectural concepts, reflections of postmodernism, investigation and documentation of domestic modern architecture, and advanced research into Central European architectural regionalism. There has been space for sophisticated architectonic discourse and for its counterpart of project-theorising, or the generation of insights directly utilisable in architectural design.

Our journal has successfully established itself in the environment of architectural periodicals, and current pressures towards differentiation of quality have assisted in its integration as a long-term, well-founded and responsibly functioning platform for discussion on new scientific findings in the areas of architecture and urban design.

Before you right now is a double issue that stands at the end of a half-century trajectory. The journal remains in good condition and still open for the best *writing* of architecture and urban issues.